

עלוך לשבת
פרשת מטו"מ
תש"פ

שיחות קודש

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בראשות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ביהמ"ד החסידי ספינקא רח' דונולו 11 כ"ב

בס"ד

[שיעור בשפת אמת על הפרשה
נמסר: יום א' פרשת מטו"מ תש"פ]

לְהַפּוֹךְ אֶת הַמִּיצָר לְרֵצוֹן

[מן המיצר ע"ה – גי' רצון. משמעות הדבר כי ברצון יש ו' שהיא מרמזת על החיבור והמשכת השפע, ואילו המיצר יש בו ה' שרומז לעולם הזה. והכולל, הוא עבודת האדם להחזיר כל דבר לשורשו כדי להגיע לדביקות בורא].

**במדבר כדי שיהיו יודעים מה נסים שעשיתי
להם מנין ממה שקרינו בענין אלה מסעי.**

[שפת אמת במדבר פרשת מסעי תרס"ד ד"ה במדרש] 'במדרש גדולי
עולם ברחו ואני לא נתתי אתכם לברוח לכן
אמר הקדוש ברוך הוא למשה כתוב המסעות
כו'. כי הדרך לברוח מן הסכנה. והקב"ה הביא
את בני ישראל באותן הדרכים המסוכנים
כמ"ש ימצאהו בארץ מדבר. ויציאת מצרים וכל
המסעות היה הכל דרך ולימוד לבני ישראל
לדורות להיות נושעים בתוך המיצר עצמו שלא
לברוח רק למצוא דרך תוך המיצר עצמו'.

השפ"א מביא השבוע מהלך נפלא בעבודת ה'.
כל זה עפ"י דברי המדרש. אנשים וכן שאר
הברואים נטייתם הטבעית היא לברוח ממקום
הסכנה, כך טבע הקב"ה באינסטינקט
ההישרדות של הברואה. אך כאן אנו לומדים
מהלך חדש, שהקב"ה הולך אותנו במדבר

[במדבר רבה מסעי פכ"ג ס"א] 'אמרו רבותינו מעשה שבאו
לגדולי ציפורי כתבים רעים מן המלכות הלכו
ואמרו לר' אלעזר בן פרטא רבי כתבים רעים
באו לנו מן המלכות מה אתה אומר נברח? והיה
מתיירא לומר להם ברוח, ואמר להם ברמז: ולי
אתם שואלים? לכו ושאלו את יעקב ואת משה
ואת דוד. מה כתיב ביעקב, (הושע י"ב) ויברח יעקב.
וכן במשה: (שמות ב) ויברח משה. וכן בדוד: (ש"א פי"ט)
ודוד ברח וימלט.

וכן הכתוב אומר: (ישעיה כ"ו) לך עמי בא בחדריך.
אמר להם הקדוש ברוך הוא, וְכָאֵלֶּיךָ כָּל גְּדוּלֵי
עוֹלָם יָרְאוּ וּבָרְחוּ מִן שׁוֹנְאֵיהֶם? כל אותן
ארבעים שנה שעשיתם במדבר לא הנחתי
אתכם לברוח אלא הייתי מפיל שונאיכם
לפניכם במה שהייתי עמכם, ולא עוד אלא כמה
נחשים וכמה שרפים וכמה עקרבים היו שם.
שנאמר (דברים ח) נחש שרף ועקרב ולא הנחתי
אותם להזיק אתכם. **לכן אמר הקדוש ברוך
הוא למשה כתוב את המסעות שנסעו ישראל**

בדווקא בתוך אותם המקומות המסוכנים כדי ללמדנו שלא דרכם של עם בני ישראל ככל אומות העולם וכשאר הבריאה. **וכן מובא גם בפרי הארץ ז"ע השבוע שמבאר שכל החזרה שחזרו בני ישראל במסעות ובתרגום לעבודת ה', כל הנפילות שאדם נופל ונדמה לו שהוא הולך אחורה, כל זה הוא חלק בלתי נפרד מההתקדמות שלו בעובדת השי"ת!!!** הפסוק אומר 'אנא מפניך אברח' – כלומר אין לאן לברוח מפני השי"ת, רק שצריך האדם להבין שהמיצר שעובר אינו מציאות אלא סיבה לעורר אותו לצעוק שם לרבש"ע 'מן המיצר קראתי י-ה' שכל המיצר לא נועד אלא לקריאה לה', ובלי המיצר לא היינו מגיעים לצעוק כך לה' וכמו כן לולי זה לא היה יכול האדם לקבל את ההארה שרוצים לתת לו משמים.

'וע"ז איתא המדריכנו על במות אויבינו. ולכן כתיב ולא אמרו איה ה' המעלה אותנו מארץ מצרים המוליך אותנו במדבר כו' שכשבא עת צרה צריכין לזכור ביציאת מצרים ובאלה המסעות להיות נושע תוך המיצר.' כלומר אם נסתכל ברמת ההשתדלות הטבעית של האדם יתכן שיש לו לאן לברוח מהמיצר שנמצא, אך הנקודה המרכזית שמחדד לנו השפ"א היא – ברמת נקודת האמונה! שם, לא לברוח אלא לחפש ולהתבונן כיצד אנו ממנפים את המיצר הזה להתקשרות עם בורא עולם. וכמו המעשה המופלא שמספרים על הרה"ק מבעלז ז"ע שכשהבריחו אותו מהשואה האיומה וסכנת המוות ר"ל ריחפה מעל כולם, היו כבר ממש כפסע מן הישועה לעבור את הגבול, כשלפתע מצווה הרבי לעצור את הרכב בצד. בחרדת קודש נעמד הנהג בצידי הכביש כשהרה"ק יוצא מן הרכב ונעמד בצידי הדרך. כעשר דקות שנדמו כנצח ישבו להם ברכב עדת המקורבים כשהם חלים ורועדים בכל רגע ממה שיכול להקיץ עליהם את הקץ, והנה שב הרבי לרכב

והבריחה הוכתרה בס"ד בהצלחה. לימים סיפר הרה"ק מבעלז כי כשהיו ממש לפני סיום הבריחה הרגיש שהוא מאבד את נקודת האמונה שלו!!! ועל כן יצא החוצה וחזק את עצמו שוב ושוב בנקודת האמונה ש'אין עוד מלבדו'. וכן ידוע מעשה דומה עם הרה"ק ר' חיים מוואלאזין צוק"ל וכמובא בנפש החיים (שער ג' פרק י"ב) שם כותב וזלה"ק: "ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל - כשהאדם קובע בלבו לאמר: הלא ה' הוא האלקים האמיתי, ואין עוד מלבדו יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ב"ה - כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל וכו'". העולה משני גדולי עולם אלו – כי על אף הבריחה הפיזית, האדם צריך ביותר לדאוג שלא לפספס את הנקודה הפנימית של האמונה שלו!!!

'ולכן נקבע פרשה זו בין המצרים דאיתא הקדוש ברוך הוא עונה בעת רצון ועונה בעת צרה. וכתוב מן המיצר קראתי יה. קריאה הוא דביקות. שגם מתוך המיצר נמצא דרך דביקות אל הבורא'...

בשם הרה"ק המגיד מקוז'ניץ ז"ע, מבארים את הפסוק, 'כל רדפיה השיגה בין המיצרים'. רדפיה – נוטריקון רודף י-ה כל הרוצה להשיג את קרבת אלקים, וכמו שר' אשר היה מפרש זאת על נקודת הכאב של האדם, בין המיצרים היכן שהמיצר שם יש יותר קרבה ויותר מתחדדת נקודת האמונה בבורא. והמגיד מקוז'ניץ היה אומר שבשעה שהמלך הולך בדרך

משה כו' מוצאיהם למסעיהם הרי שנעשה תורה מכל אלה הדרכים המסוכנים'. וזהו במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, א"כ גם במקום שהאדם סובל, אם יתן שם את ההתבוננות יזכה למנף את המצב הזה לטובתו הנצחית ואף לישועתו הקרובה.

'ואיתא במדרש גם הוא חכם ויבא רע הוי ליה למימר ויבא טוב, רק ללמדך שגם הרעה שהוא מביא לעולם בחכמה מביא. פירוש למילף מיניה חכמתא'. לכאורה ממשיך השפ"א ומק' הלא אנו יודעים את הפסוק כי מאיתו לא תצא הרעות והטוב, כי הקב"ה הוא כולו טוב ומטיב? אך הפירוש הוא שבאמת בתוך האין סוף אין שום רע, אמנם מן החכמה ולמטה בתוך הצמצום היכן שכל השפע משתלשל אלינו, שם נדמה לאדם שהוא רע, אך הפסוק מבאר לנו כי גם אם נראה לאדם שעובר כעת משהו רע יידע שהרע הזה גם זה הקב"ה תכנן כחלק מהמסע, והוא נקרא 'גבורה שבחסד', היינו כמו אותו אב שלוקח את בנו לרופא, מצד אחד זה נראה כאכזריות שהילד הולך לסבול, אך האמת היא שהוא רחמים גמורים שהאבא רוצה שבנו יבריא.

'כמ"ש המפרש בפסוק לך ה' החסד כו' תשלם לאיש כמעשהו. פירוש שהקב"ה משלם מדה במדה כמעשהו כדי ללמוד מן העונש איך לתקן החטא. זה החסד'. וביארנו מספר פעמים בשם המהר"ל שמהמצבים השליליים אנו יכולים ללמוד כיצד לשפר את החיובי, כלומר מהיצר הרע בעצמו אדם יכול ללמוד כיצד להילחם בו. וזה נקרא למנף כל מצב במקום שאדם יכשל הרי הוא מתחשל!

'נמצא הכל תורה ובני ישראל צריכין לבוא לדביקות הבורא בכל העתים כמ"ש עת לבכות

יותר קל להגיע אליו ללא כל האמצעים שצריכים כשהמלך נמצא בארמונו... וזה מה שאנו אומרים בסליחות. עננו עננו – עננו בעת צרה וכן עננו בעת רצון, וכפי שביארנו מספר פעמים את הפסוק **'אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה'**, [לכאורה, אם ישנה ירידה ולאחר מכן עלייה לשם מה צריך את הירידה? אך זהו דיוק לשון הפסוק אעלך גם עלה, שהעלייה הבאה לאחר הירידה כשאדם נותן שם את העבודה שצריך אזי העלייה היא הרבה יותר ממה שהיה קודם לכן, ולולי הירידה לא היה יכול להגיע לכזו בהירות של אמונה].

'והקריאה היא הדביקות' – מבאר השפ"א זי"ע, המקום של המיצר גורם לאדם להגיע למקום של התבוננות והשתוקקות כמבואר במהר"ל וזהו הרצון שמביא את האדם לקשר בורא על אף שלא יודע ולא מבין מה זה ואיך זה עובד. וכן מבאר השבוע השפ"א בפרשת מטות, [מטות תרל"ב ד"ה במדרש נשבעתי] וזלה"ק: **'וצריך שלא יעלה על הדעת שכשאינו מבורר אצלו כראוי האמת, התאספות הרצון יהיה נקרא שקר ח"ו. כי אינו כן. שיש בכל איש ישראל רצון אמת בלתי לה' לבדו. ולזאת מי שמייגע עצמו לבוא לנקודה האמיתיות אף בדמיונות הוא אמת לאמיתו כי בעוה"ז דשקרא צריך להיות ע"י דרך זה שהרגל נעשה טבע עד שמגיע אל האמת'.** כי בסופו של דבר אנו אומרים אין לו דמיון כלל אמנם הנך אחד בכל הדמיונות. וכדי שיחזק האדם את עצמו היה אומר ר' אשר זי"ע, שמה שהאדם עובר במיצריו הינו 'לק' קטן מהצער שיש כביכול קמיה קוב"ה מהחטא האדם חוטא.

'כמ"ש במד' ואתחנן ביצור לשון אחד מעשרה לשונות של תפלה דכתיב בצר לי אקרא ה' דכתיב אנכי ארד עמך מצרימה והוא הבטחה לדורות שבכל מיצר של בני ישראל נמצא אתם התורה, כמ"ש עמו אנכי בצרה לכן ויכתוב

ועת לשחוק לפעמים באין אל השורש ע"י שמחה ולפעמים על ידי בכיה'.

ואינם יכולים לעמוד שם, אזי הם בורחים ממנה, ומחפשים להם דרך אחרת, כמנהג אותו המקום. אך ליהודי אין לאן לברוח כמאמר גם שם ידך תנחני, אנו מאמינים שבכל מקום שאדם נמצא הקב"ה איתו, וע"כ לא משנה מה האדם יעשה ברמת ההשתדלות אם ברח למקום אחר או אם הוא נשאר במקומו הכל לפי המצב האינדיווידואלי של אותו הרגע, אך הנקודה היא כפי שביאר השפ"א ברמת נקודת האמונה. שכל פסיעה ופסיעה שעושה הקב"ה מלווה אותו. וזהו נחית כצאן עמך ביד משה ואהרן, בכל מקום שאחרים קוראים לזה 'דרך', אצלינו זוהי 'מהות החיים'.

כיצד נגיע לחיבור עם השורש הקב"ה קובע לאדם לפי העיתים השונים עת לבכות ועת לשחוק, כלומר ישנם עיתים שנגיע לדביקות דרך השחוק והשמחה ויש פעמים דרך הבכי דווקא, אך הנקודה היא האדם יפנים שהקב"ה רוצה למנף אותו למקום מיוחד שללא המעבר הנוכחי שעובר לא יוכל לעולם להגיע לשפע הזה! ואם כבר הקב"ה נותן לנו מעבר כדי להועיל לנו בוודאי שהוא גם נותן לאדם את הכוחות לעבור את זה. 'עונה בעת רצון בחי' תפלה למשה. גי' רצון ע"ה. ועונה בעת צרה בחי' תפלה לעני'. [הארת הגרי"פ שליט"א: לסיכום: השוני בין עם ישראל לבין אומות העולם, שאומות העולם כשבאים לצרה ומצוקה

(נכתב ע"י ר' נפתלי בינג הי"ו)

הצ'לון יו"ל צ"י
המכון להוצאת דברי רב"ק מספינקא
רח' דונולד ד ב"ב. להודעות, שמחות, לצ"ן להנצחת יקיריכם
או להשתתפות בליכוי הרביט, וכן לקבלת הצ'לון בדואר או במייל:
bingnaftali@gmail.com או 0527645800
לצ"ן ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל